

ስለ ኮቪድ-19 ክትባቶች በተመለከተ አፈ ታሪኮችን ማረም

ብዙ ሰዎች ስለ አዲሶቹ የኮቪድ-19 ክትባቶች በተመለከተ ጥያቄዎችና ስጋቶች አሏቸው። ይህ የተለመደ ነገር ነው። ይህ ስነ-ምግባር ስለ ኮቪድ-19 ክትባቶች የተመለከቱ ዝርዝሮችን ይሰጥዎታል።

✓ የኮቪድ-19 ክትባቶችን በማዘጋጀት ረገድ ምንም የደህንነት ደረጃዎች አልተዘለሉም።

የኮቪድ-19 ክትባቶች እንደ ሌሎች ክትባቶች ሁሉ ተመሳሳይ የደህንነት ደረጃዎችና ጥናቶችን አልፏል። የህክምና ተመራማሪዎች የአመታት ቀዳሚ የጥናት ልምድ ያላቸውና አብዛኞቹ ከፌዴራል መንግስት የተውጣጡ በመሆናቸው ምክንያት ክትባቶቹን በፍጥነት ለማዘጋጀት ችለዋል።

✓ የኮቪድ-19 ክትባቶች በተፈቀደው የእድሜ ቡድኖች ውስጥ ላሉ ሁሉም ሰዎች ይሰራሉ።

ሁሉም የኮቪድ-19 ክትባቶች አስተማማኝና የሚሰሩ መሆናቸውን ለማረጋገጥ የተለያዩ የእድሜ ደረጃዎች፣ ዘርና የዘር ሀረጎች ባሏቸው በአስር ሺዎች በሚቆጠሩ ሰዎች ላይ የህክምና ጥናት ተደርጎባቸዋል።

✓ የኮቪድ-19 ክትባት የሚሰጠው በነጻ ነው።

የመድን ዋስትና ወይም የስደተኝነት ደረጃዎ ምንም ይሁን ምን ክፍያ አይከፍሉም።

✓ የኮቪድ-19 ክትባቶች DNAዎን አይቀይሩም።

የፋይዘር/Pfizer እና ሞደርና/Moderna የኮቪድ-19 ክትባቶች ውስጥ ያለው mRNA (messenger RNA) በፍጹም DNA ወደሚሰራበት የሴሎች ማዕከል የማይገቡ በመሆኑ ምክንያት የእንደን ሰው የዘረመል ስሪት (DNA) መቀየር ወይም ማሻሻል አይችሉም። mRNA ስራውን ከሰራ በኋላ በሰውነታችን ይወገዳል።

✓ የጆንሰን ኤንድ ጆንሰን/ Johnson & Johnson የኮቪድ-19 ክትባት በውስጡ የሽል ቲሹ አይይዝም።

ክትባቱ የተሰራው አዴኖቫይረስ ተብሎ የሚጠራ ጉዳት አልባ ቀዝቃዛ ቫይረስ በመጠቀም ነው። ቀዝቃዛ ቫይረሱ በክትባቱ ስሪ ለአስርት አመታት በተሰበሰቡት የሽል ሴሎች ላይ ያድጋል። ብዙ የእምነት ተቋማት እና የባዮ ስነ ምግባር ተቋማት ሰዎች ሌሎች ክትባቶች በማይገኙ ጊዜ ስነ ምግባርን በተከተለ መልኩ ይህን ክትባ ሊወስዱ እንደሚችሉ ይገልጻሉ።

✓ የኮቪድ-19 ክትባቶች ማይክሮ ቺፖችን አይዘዙም።

አዲሶቹ የኮቪድ-19 ክትባቶች ሰዎችን ለመከታተል ወይም ለመቆጣጠር አላማ ማይክሮ ቺፖችን አይዘዙም።

✓ የኮቪድ-19 ክትባቶች የረጅም ጊዜ ማቆያዎች፣ እንቁላሎች ወይም የአሳማ ስጋ ውጤቶችን አይዘዙም።

የኮቪድ-19 ክትባቶች፣ ቅባት/ላስቲክ፣ የረጅም ጊዜ ማቆያዎች፣ ወይም የአሳማ ስጋ ውጤቶች ወይም መቅኒን ጨምሮ የትኛውንም የእንስሳት ተዋጽኦዎችን አይዘዙም። ክትባቶቹ በእንቁላል ውስጥ የማይደጉ ከመሆኑም በተጨማሪ የእንቁላል ተዋጽኦዎችን አይዘዙም።

✓ ነፍሰጡር ሴቶች ክትባቶቹን መውሰድ ይችላሉ።

አሁን ያለን ዳታ የኮቪድ-19 ክትባቶች ጽንሰ-ላይ ተጽእኖ አይፈጥሩም ወይም የጽንሰ መጨንገፍ አያስከትሉም። የትኛውንም ነፍሰጡር የሆነ ሰው ክትባቱን መውሰድ ስለሚያስገኛቸው ጥቅሞች እና የክትባቱን ስጋቶች ለመረዳት ዶክተሩን እንዲያናግር እናበረታታለን።

ተጨማሪ ለማወቅ

ስለ COVID-19 ክትባቶች የበለጠ ማወቃችንን ስንቀጥል፣ ይፋ የሚደረጉ አዳዲስ መረጃዎች ወይም ምክረ ሀሳቦች ሊኖሩ ይችላሉ፣ ነገር ግን የህይወት አድን ክትባቶችን ከማግኘት የሚያዘገዩ ምክንያቶች አይደሉም።

✓ የኮቪድ-19 ክትባቶች መካንነት አያመጡም።

አንድ ቀን ልጅ መውለድ የሚፈልጉ ከሆነ፣ የ COVID-19 ክትባትን መውሰድ ይችላሉ። የመራባት ችግሮች ለወንዶች እና ለሴቶች የጎንዮሽ ጉዳት እንደሆኑ የሚያሳይ ማስረጃ የለም።

✓ በኮቪድ-19 ሊያዙም እንኳ ክትባቱን ይውሰዱ።

የሰውነት ኮቪድ-19 ን የመከላከል አቅም ለምን ያክል ጊዜ እንደሚቆይም ሆነ የመከላከል አቅሙ በህመም መጠን ላይ ተመስርቶ ስለመለያየቱ አናውቅም። በተጨማሪም ልዩነቶች በኮቪድ-19 ተይዘው በነበሩ ሰዎች ላይ ምን ያክል ተጽእኖ እንደሚፈጥሩ አናውቅም።

✓ በክትባቱ ምክንያት በኮቪድ-19 ሊያዙ አይችሉም።

ክትባቶቹ በውስጣቸው የትኛውንም የኮቪድ-19 ቫይረስን አይዙም።

✓ ከክትባት በኋላ የሚመጡ የጎንዮሽ ጉዳቶች የተለመዱ ናቸው።

በ COVID-19 በሽታ ከመታመም ጋር ሲነጻጸር የጎንዮሽ ጉዳቶቹ አነስተኛ ናቸው። መርፌው የተሰጠበት ቦታ ላይ ህመም፣ እብጠት ወይም መቅላት፣ የራስ ምታት መኖር፣ የህመም ስሜት መሰማት፣ የድካም ስሜት፣ እና ዝቅተኛ ትኩሳቶች ሰዎችን ለክትባቱ ምላሽ እየሰጠ እንደሆነ ያመለክታሉ። ብዙውን ጊዜ ከ 1-2 ቀናት ይቆያሉ። የጎንዮሽ ጉዳቶች ባይኖሩ በዎትም ምንም ችግር የለውም። እያንዳንዱ ሰው ለክትባቶች የተለያዩ ምላሽ ይሰጣል።

✓ ከተወሰኑ ግብረ መልሶች በጣም ያልተለመዱ ስጋቶች ይልቅ የክትባቱ ጥቅሞች ያመዝናሉ።

የ Johnson & Johnson ክትባት ላይ የደም መርጋት ችግሮች ወይም ከ mRNA ክትባት (Pfizer ወይም Moderna) በኋላ ማዮካርዳይቲስ/ፔሪካርዳይቲስ የመሳሰሉ ግብረ መልሶች ሪፖርቶች አሉ፣ ነገር ግን እነዚህ ሁኔታዎች ያልተለመዱ እና በህክምና የሚድኑ መሆናቸውን ማወቅ አስፈላጊ ነው። የ COVID-19 ክትባቶች ደህንነታቸው የተረጋገጠ ነው። ስለእነዚህ ያልተለመዱ ግብረ መልሶች እና ህክምናቸው ማወቃችን የክትባት ደህንነት ቁጥጥር ስርአታችን እየሰራ የመሆኑ ማሳያ ነው።

✓ ተመራጩ ክትባት ለመጀመሪያ ጊዜ የሚቀርብልዎ ክትባት ነው።

በ COVID-19 ሳቢያ የሚከሰቱ ከባድ ህመሞችን እና ሞትን ከመከላከል አኳያ ሁሉም የ COVID-19 ክትባቶች በጣም ጥሩ ናቸው። ሁሉም ክትባቶች ዝርያዎቹን በመከላከል ውጤታማ መሆናቸውን አሳይተዋል።

ስለ ኮቪድ-19 ክትባት ተጨማሪ መረጃ ከሚከተሉት ያግኙ (www.health.state.mn.us/diseases/coronavirus/vaccine/basics.html)

mn.gov/vaccine